

Lovforslag nr. L 29. Fremsat den 24. februar 2005 af justitsministeren (Lene Espersen)

Forslag

til

Lov om ændring af færdselsloven og pasloven

(Kommunernes varetagelse af visse opgaver på kørekort- og pasområdet som led i kommunalreformen)

§ 1

I færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 712 af 2. august 2001, som ændret ved lov nr. 217 af 22. april 2002, § 3 i lov nr. 380 af 6. juni 2002, § 1 i lov nr. 1049 af 17. december 2002, lov nr. 432 af 10. juni 2003, lov nr. 267 af 21. april 2004 og § 16 i lov nr. 473 af 9. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 56 indsættes:

»§ 56 a. Justitsministeren kan henlægge opgaver i forbindelse med ansøgning om kørekort til kommunalbestyrelserne.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om omfanget af de opgaver, som i medfør af stk. 1 kan henlægges til kommunalbestyrelserne.«

2. Efter § 134 b indsættes:

»§ 134 c. Justitsministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet af kommunalbestyrelsen i henhold til bemyndigelse efter § 56 a, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.«

§ 2

I lov om pas til danske statsborgere mv., jf. lovbekendtgørelse nr. 586 af 1. september 1986,

som ændret ved § 6 i lov nr. 386 af 20. maj 1992, § 6 i lov nr. 288 af 12. maj 1999, § 2 i lov nr. 1103 af 29. december 1999, § 12 i lov nr. 433 af 31. maj 2000 og § 2 i lov nr. 387 af 28. maj 2003, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes som *stk. 3-5*:

»*Stk. 3.* Justitsministeren kan henlægge opgaver i forbindelse med ansøgning om pas til kommunalbestyrelserne.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om omfanget af de opgaver, som i medfør af stk. 3 kan henlægges til kommunalbestyrelserne.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet af kommunalbestyrelsen i henhold til bemyndigelse efter stk. 3, samt afgørelser, der er truffet af politiet i henhold til § 2, stk. 1, og regler udstedt i medfør af § 1, stk. 2, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2007.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	1994
1.1.	Lovforslagets formål og indhold	1994
2.	Kommunernes varetagelse af visse opgaver på kørekortområdet	1995
2.1.	Gældende ret.....	1995
2.1.1.	Førstegangserhvervelse af kørekort og udvidelse af kørekort.....	1995
2.1.2.	Generhvervelse/gengivelse af førerret som følge af betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten eller kørselsforbud	1996
2.1.3.	Fornyelse af kørekort som følge af alder eller helbred	1996
2.1.4.	Ombytning af udenlandske kørekort	1996
2.1.5.	Udstedelse af internationale kørekort, turistkørekort, midlertidigt erstatningskørekort og duplikatkørekort	1996
2.1.6.	Fornyelse af erhvervs-kørekort og kørelærergodkendelse.....	1997
2.2.	Justitsministeriets overvejelser	1997
2.2.1.	Opgavefordelingen mellem kommunen og politiet.....	1997
2.2.2.	Det fremtidige sagsforløb i forbindelse med en ansøgning om kørekort (førstegangserhvervelse af kørekort).....	1997
2.2.3.	Situationer, hvor politiet fortsat har afgørelseskompetencen	1998
2.2.3.1.	Helbredsmæssige forhold	1998
2.2.3.2.	Indikation i Kørekortregisteret	1998
2.2.3.3.	Ægthedsundersøgelser	1999
2.2.3.4.	Fysisk inddragelse af kørekort	1999
3.	Kommunernes varetagelse af visse opgaver på pasområdet	1999
3.1.	Gældende ret	1999
3.1.1.	Almindelige danske nationalitetspas	2000
3.1.2.	Grønlandske og færøske pas.....	2000
3.1.3.	Fremmedpas og rejsedokument for flygtninge	2000
3.1.4.	Ekstra pas	2000
3.1.5.	Fællespas	2000
3.1.6.	Provisoriske pas	2000
3.1.7.	Forlængelse af passets gyldighedstid	2000
3.1.8.	Gebyrfri udstedelse af pas i tilfælde af væsentlige mangler	2000
3.2.	Justitsministeriets overvejelser	2000
3.2.1.	Opgavefordelingen mellem kommunen og politiet	2000
3.2.2.	Det fremtidige sagsforløb i forbindelse med en ansøgning om pas (dansk nationalitetspas)	2001
3.2.3.	Situationer, hvor politiet fortsat har afgørelseskompetencen	2001
3.2.3.1.	Manglende forældremyndighedssamtykke	2001
3.2.3.2.	Sletning af børn under 15 år i andre personers pas, jf. paslovens § 2 a	2002
3.2.3.3.	Indikation i Pasregisteret	2002

4. Klageadgang	2003
4.1. Kørekortområdet	2003
4.1.1. Gældende ret	2003
4.1.2. Justitsministeriets overvejelser	2003
4.2. Pasområdet	2003
4.2.1. Gældende ret	2003
4.2.2. Justitsministeriets overvejelser	2003
5. Nødvendige IT-løsninger	2004
6. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser	2004
7. Hørte myndigheder mv.	2004

1. Indledning

1.1. Lovforslagets formål og indhold

Lovforslaget er en del af den samlede lovgivningsmæssige gennemførelse af en ny kommunalreform.

Forslaget er således et led i udmøntningen af regeringens aftale fra juni 2004 med Dansk Folkeparti om en strukturreform og den efterfølgende aftalte udmøntningsplan fra september 2004.

Aftalen indebærer, at der gennemføres en kommunalreform, som grundlæggende ændrer rammerne for varetagelsen af de offentlige opgaver og den offentlige service i Danmark.

Reformen tegner en ny offentlig sektor, hvor kommuner, regioner og stat har hver sin opgavemæssige identitet. Staten fastlægger de overordnede rammer. Kommunerne varetager de direkte borgerrettede opgaver og bliver dermed for borgere og virksomheder hovedindgangen til den offentlige sektor. Fem nye regioner får ansvaret for sundhedsvæsenet samt regionale udviklingsopgaver og får ansvaret for at løse visse driftsopgaver for kommunerne.

Reformen indebærer, at amtskommunerne, HS og Hovedstadens Udviklingsråd nedlægges, at der sker en ny fordeling af de opgaver, der løses i den offentlige sektor, mellem kommuner, regioner og statslige myndigheder, og at antallet af skatteudskrivende niveauer reduceres fra tre til to.

Det foreliggende lovforslag udmønter dele af aftalen vedrørende ønsket om bedre borgerbetjening.

Med indgåelse af aftalen om kommunalreformen besluttede forligspartierne under overskriften »En bedre betjening af borgerne«, at borgerne skal kunne henvende sig ét sted, uanset hvilken offentlig myndighed eller forvaltning, der har det endelige ansvar for behandlingen af en sag. Kommunerne skal således kunne løse opgaver på tilgrænsende opgaveområder for kommunen selv og på vegne af andre myndigheder. Lovgivningsmæssige barrierer for udvikling af en sådan borgerbetjening skal i videst muligt omfang

fjernes, og forligspartierne forudsætter i den forbindelse, at kommunerne organiserer sig, så der etableres et eller flere borgerservicecentre til varetagelse af de væsentligste borgerbetjeningsopgaver.

Aftalen indebærer bl.a., at borgerne ved ansøgning om pas og kørekort skal kunne indlevere billede og ansøgning til kommunen, ligesom betalingen skal foregå i kommunalt regi. Produktion og myndighedsopgaver skal efter aftalen fastholdes hos politiet.

Regeringen foreslår på den baggrund, at justitsministeren ved ændringer af færdselsloven og pasloven bemyndiges til at kunne henlægge opgaver til kommunalbestyrelserne, så visse af de opgaver, der i dag er henlagt til politiets kørekort- og paskontorer, fremover varetages af kommunalbestyrelserne. Det foreslås endvidere, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere bestemmelser om omfanget af disse opgaver. Endelig foreslås det, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet af kommunalbestyrelsen i henhold til justitsministerens bemyndigelse, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.

Forslaget indebærer, at justitsministeren kan henlægge opgaver på kørekort- og pasområdet, der har karakter af administrativ borgerbetjening, herunder i et vist begrænset omfang afgørelseskompetence, til kommunalbestyrelserne.

Forslaget om henlæggelse af en vis begrænset afgørelseskompetence til kommunalbestyrelsen skal ses i lyset af, at en fastholdelse af alle myndighedsopgaver hos politiet vil indebære, at kommunalbestyrelsen alene kan udføre faktisk forvaltningsvirksomhed. Dette ville have den konsekvens, at kommunen ikke kan træffe afgørelser om mindre dele/led i behandlingen af ansøgningen/betjeningen af borgeren. Kommunen ville f.eks. ikke ved modtagelsen af en ansøgning kunne afvise det vedlagte foto som uanvendeligt, fordi det ikke har den foreskrevne størrelse.

Forslaget om henlæggelse af en vis begrænset afgørelseskompetence til kommunalbestyrelserne vil indebære, at kommunen kan træffe sådanne afgørelser af lettere (ekspeditions-mæssig) karakter.

For så vidt angår pasområdet foreslås det ligeledes, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet af politiet i henhold til paslovens § 2, stk. 1, og regler udstedt i medfør af lovens § 1, stk. 2.

2. Kommunernes varetagelse af visse opgaver på kørekortområdet

2.1. Gældende ret

Det følger af færdselslovens § 56, at motorkøretøj kun må føres af en person, der har erhvervet kørekort. Kørekort kan kun udstedes til en person, der er fyldt 18 år, er i besiddelse af tilstrækkelig syns- og hørevne samt i øvrigt af den fornødne åndelige og legemlige førerlighed, og ved en prøve godtgør at have tilstrækkelig kørefærdighed og fornødent kendskab til køretøjet og dets behandling samt til færdselsreglerne.

Justitsministeren kan i medfør af færdselslovens § 56 fastsætte nærmere bestemmelser om køreuddannelsen og om betingelserne for at få udstedt kørekort. Sådanne bestemmelser er fastsat i bekendtgørelse nr. 801 af 22. september 2003 om kørekort (kørekort-bekendtgørelsen).

Ansøgning om kørekort indgives i dag på et af politiets kørekortkontorer. Ansøgningen skal vedlægges foto, lægeerklæring og legitimation, på baggrund af hvilket politiet udfører identitetskontrol.

Afgørelser om kørekort træffes af politiet. Politiets afgørelser kan påklages til Rigspolitichefen. Rigspolitichefens afgørelser i sådanne klagesager kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Køreprøver afholdes som hovedregel af politiet. Køreprøver til visse kørekortkategorier afholdes dog af Statens Bilinspektion, ligesom køreprøver for militærpersoner og for personel ved redningsberedskabet kan aflægges overfor forsvarrets henholdsvis det statslige redningsberedskabs køredommere. Køredommere kan dog ikke afholde køreprøver til erhvervsmæssig personbefordring og kontrollerende køreprøver.

Der udstedes årligt 275.000 – 300.000 kørekort.

2.1.1. Førstegangserhvervelse af kørekort og udvidelse af kørekort

Det er obligatorisk i forbindelse med førstegangserhvervelse af kørekort og udvidelse af kørekort at modtage køreundervisning hos en godkendt kørelærer. Under køreuddannelsesforløbet udfylder kørelæreren en ansøgning om kørekort, som herefter underskrives

af køreeleven, som samtidig afleverer et foto og en lægeattest. Kørelæreren afleverer ansøgningen med bilag til et af politiets kørekortkontorer. Gebyret betales typisk ved kørelæreren foranstaltning, og der udstedes kvittering herfor.

Kørekortkontoret foretager herefter en prøvelse af, om ansøgeren opfylder de helbredsmæssige betingelser for at få udstedt kørekort. Om nødvendigt forelægges sagen for embedslægen eller Sundhedsstyrelsen, som eventuelt kræver yderligere oplysninger indhentet. Der foretages – om nødvendigt – partshøring over indhentede udtalelser, før der træffes endelig afgørelse, herunder eventuelt afgørelse om udstedelse af kørekort på særlige vilkår eller med en kortere gyldighedstid end sædvanlig.

Ved ansøgning om udstedelse af kørekort til erhvervsmæssig personbefordring undersøges det endvidere i Det Centrale Kriminalregister (i det følgende benævnt Kriminalregisteret), om der foreligger straf-felsovertrædelser, som kan være til hinder for udstedelse af kørekort.

Det kontrolleres endvidere, at ansøgeren har modtaget køreundervisning hos en godkendt kørelærer. Hvis kørekortkategorierne kræver undervisning på lukket øvelsesplads, inden teoriprøven kan berammes, kontrolleres, om dette er sket. Det kontrolleres endelig, at rubrikken i ansøgnings-skemaet om øvelseskørsel og undervisning i teori og kørsel er udfyldt og underskrevet af kørelæreren, inden den praktiske prøve kan berammes.

Opfylder ansøgeren betingelserne for erhvervelse af kørekort, berammes der på kørelæreren anmodning en teoriprøve og, når denne er bestået, en praktisk prøve. Prøvetidspunkterne indføres i ansøgningen om kørekort.

Hvis en teoriprøve eller en praktisk prøve ikke består, skal der betales et nyt gebyr, før en ny prøve kan berammes.

I umiddelbar forlængelse af køreprøven udfyldes et stamkort, som underskrives af ansøgeren, kørekortet bestilles, og Det Centrale Kørekortregister (i det følgende benævnt Kørekortregisteret) opdateres. Kørekortet sendes med post til ansøgeren, hvis denne i forbindelse med underskrivelsen af stamkortet har ønsket dette. Alternativt afhentes kørekortet hos politiet.

2.1.2. Generhvervelse/gengivelse af førerret som følge af betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten eller kørselsforbud

Ansøgning om generhvervelse/gengivelse af førerretten efter en betinget eller ubetinget frakendelse eller et kørselsforbud indleveres af ansøgeren til et kø-

rekortkontor. Der sker betaling og udstedes kvittering herfor.

Efter en betinget frakendelse af førerretten indkaldes ansøgeren af politiet til en kontrollerende køreprøve, og ansøgningen om generhvervelse indleveres i tilknytning til denne indkaldelse.

Efter en ubetinget frakendelse eller et kørselsforbud afventer politiet, at ansøgeren indleverer en ansøgning om generhvervelse/gengivelse.

Kørekortkontoret kontrollerer ansøgningens oplysninger, og ansøgeren kontrolleres i Kørekortregisteret og Kriminalregisteret. Det kontrolleres, om ansøgningen er vedlagt bevis for gennemførelse af et kursus i alkohol og trafik (A/T-kursus), såfremt frakendelsen/kørselsforbudet har været en følge af spiritus- eller promillekørsel. I forbindelse med kørselsforbud kontrolleres det, at lektionsplan for gennemført særlig køreundervisning, såfremt en sådan er påkrævet, er vedlagt.

Der berammes herefter en teoriprøve og, når denne er bestået, en praktisk prøve.

Når den praktiske prøve er bestået, opdateres Kørekortregisteret, og i de tilfælde, hvor der har været tale om en ubetinget frakendelse af førerretten eller et kørselsforbud, bestilles der et kørekort til den pågældende.

2.1.3. Fornyelse af kørekort som følge af alder eller helbred

Ansøgning om fornyelse af kørekort indgives til et kørekortkontor ved personligt fremmøde. Ansøgningen skal være vedlagt lægeattest, foto og kørekort. Ansøgeren underskriver et stamkort med personnummer, navn og adresse, og fotoet påklæbes stamkort. Der sker betaling og udstedes kvittering herfor. Ansøgeren får udleveret midlertidigt kørekort med 2 måneders gyldighed. Det undersøges herefter – eventuelt ved forelægning for embedslægen eller Sundhedsstyrelsen – om de helbredsmæssige betingelser for fornyelse af kørekort er opfyldt. Der foretages om nødvendigt partshøring over indhentede udtalelser og rekvireres eventuelt yderligere lægelige oplysninger. Herefter afgøres sagen.

Er betingelserne for fornyelse af kørekortet opfyldt, bestilles et nyt kørekort, og Kørekortregisteret opdateres. Kørekortet sendes direkte til ansøgeren, såfremt denne i forbindelse med underskrivelse af stamkortet har ønsket dette. Alternativt afhentes kørekortet hos politiet.

I visse tilfælde kræver de helbredsmæssige forhold, at kørekort udstedes med særlige vilkår. I disse tilfælde indkaldes ansøgeren på baggrund af de lægelige

udtalelser til en vejledende helbredsmæssig køretest hos Statens Bilinspektion. Når køretesten er afholdt, afgiver Statens Bilinspektion en erklæring til politiet. Erklæringen sendes om nødvendigt til partshøring hos ansøgeren, og der træffes herefter afgørelse i sagen. I visse tilfælde kræver en endelig afgørelse af sagen, at ansøgeren tillige aflægger en kontrollerende køreprøve.

Er betingelserne for fornyelse af kørekort ikke opfyldt, inddrages førerretten, og Kørekortregisteret opdateres. Ansøgeren anmodes skriftligt om at indsende kørekortet til politiet. Sker dette ikke, afhenter politiet kørekortet på ansøgerens bopæl.

2.1.4. Ombytning af udenlandske kørekort

Ansøgning om ombytning af udenlandsk kørekort til et tilsvarende dansk kørekort indleveres til et kørekortkontor.

Ansøgningens oplysninger kontrolleres, herunder om ansøgeren har sædvanlig bopæl i Danmark. Ansøgerens identitet kontrolleres, og det undersøges ved opslag i Kriminalregisteret, om der er forhold, der er til hinder for en ombytning. Det undersøges endvidere, om kørekortet er udstedt i et land, hvor ombytning kan ske uden krav om aflæggelse af kontrollerende køreprøve. Kørekortets ægthed kontrolleres, og ved eventuel tvivl herom sendes dette til Rigspolitichefen til nærmere vurdering.

Såfremt kørekortet kan ombyttes, betaler ansøgeren gebyr, og der kvitteres herfor. Ansøgeren underskriver stamkortet, og når den kontrollerende køreprøve – hvis en sådan skal bestås – er bestået, foretages der bestilling af kørekortet, og Kørekortregisteret opdateres.

Kørekortet sendes med post til ansøgeren, såfremt denne i forbindelse med underskrivelsen af stamkortet har ønsket dette. Alternativt afhentes kørekortet hos politiet.

2.1.5. Udstedelse af internationale kørekort, turistkørekort, midlertidigt erstatningskørekort og duplikatkørekort

Ansøgning om internationale kørekort, turistkørekort, midlertidigt erstatningskørekort og duplikatkørekort indleveres til et kørekortkontor. Kørekortkontoret kontrollerer ansøgningens oplysninger og ansøgerens identitet samt eventuelle opdateringer i Kørekortregisteret. Ansøgeren betaler gebyr, og der udstedes kvittering herfor.

Kørekortkontoret udsteder selv internationale kørekort, turistkørekort og midlertidige erstatningskørekort, mens duplikatkørekort bestilles hos Rigspolitichefen.

I forbindelse med bortkomst af kørekort skal ansøgeren udfylde og underskrive en bortkomsterklæring. Samtidig efterlyses kørekortet, og der udstedes et midlertidigt kørekort. Når ansøgeren har godtgjort, at kørekortet ikke er kommet til veje, foretages bestilling af duplikatkørekortet, og Kørekortregisteret opdateres.

2.1.6. Fornyelse af erhvervskørekort og kørelærer-godkendelse

Ansøgning om fornyelse af kørekort til erhvervsmæssig personbefordring og om fornyelse af kørelærergodkendelse indleveres på en særlig blanket til et kørekortkontor. Ansøgningen vedlægges foto og lægeerklæring. Ansøgeren betaler gebyr, og der udstedes kvittering herfor.

Ansøgningens oplysninger kontrolleres i Kørekortregisteret, og det kontrolleres i Kriminalregisteret, om der foreligger straffelovsovertrædelser, der kan være til hinder for udstedelse af kørekort. Det undersøges – eventuelt ved forelæggelse af sagen for embedslægen eller Sundhedsstyrelsen – om ansøgeren opfylder de helbredsmæssige krav. Er dette tilfældet, bestilles kørekortet, og Kørekortregisteret opdateres.

Ansøges der om fornyelse af kørelærergodkendelse, kontrolleres det endvidere, om ansøgeren i de sidste 3 år jævnligt har ført bil/motorcykel og i godkendelsesperioden jævnligt har virket som kørelærer og indstillet elever til køreprøve.

2.2. Justitsministeriets overvejelser

2.2.1. Opgavefordelingen mellem kommunen og politiet

Det er hensigten at udnytte den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i færdselslovens § 56 a til administrativt at fastsætte, at alle ansøgninger om kørekort fremover indleveres til kommunen, og at kommunen forestår den lettere (ekspeditions-mæssige) del af behandlingen af ansøgningen og træffer afgørelser i forbindelse hermed.

Det er således hensigten, at kommunen skal sende sagen til politiet med henblik på afgørelse i de tilfælde, hvor afgørelse alene kan træffes, hvis der skal foretages egentlig sagsbehandling, herunder mere indgående vurderinger eller skøn, eller som forudsætter adgang til oplysninger i Kriminalregisteret.

Til illustration af den fremtidige opgavefordeling mellem kommunen og politiet på kørekortområdet skitseres et fremtidigt ansøgningsforløb i hovedtræk under punkt 2.2.2., idet processen i forhold til en ansøgning om *førstegangserhvervelse af kørekort* anvendes som eksempel. Under punkt 2.2.3. opregnes

eksempler på situationer, hvor det henset til karakteren af de afgørelser, der skal træffes, fortsat er politiet, der træffer afgørelse, idet det bemærkes, at opregningen ikke er udtømmende.

2.2.2. Det fremtidige sagsforløb i forbindelse med en ansøgning om kørekort (*førstegangserhvervelse af kørekort*)

En ansøgning om kørekort indleveres (typisk af kørelæreren) til kommunen vedlagt foto, lægeerklæring og et offentligt udstedt legitimationspapir, hvoraf ansøgerens personnummer fremgår.

Kommunen modtager betaling for udstedelsen af kørekortet, ligesom kommunen undersøger, om betingelserne for at få udstedt kørekort er opfyldt.

Kommunen kontrollerer i den forbindelse, at ansøgningen er korrekt udfyldt og underskrevet, og at ansøgeren har sædvanlig bopæl i Danmark. Er ansøgeren ikke dansk eller nordisk statsborger, kontrolleres det, at den pågældende opholder sig lovligt i Danmark. Kommunen foretager endvidere kontrol af ansøgerens identitet og alder, ligesom det kontrolleres, om kravene til foto er opfyldt, herunder at det er vellignende, at det har den korrekte størrelse og er egnet til indscanning.

Kommunen kan træffe afgørelse om spørgsmål, der knytter sig til de ovenfor beskrevne led i behandlingen af en ansøgning om kørekort. Dette indebærer bl.a., at kommunen kan træffe afgørelse om, at et indleveret foto er uanvendeligt, fordi det eksempelvis ikke opfylder kravene til størrelse. Kommunen kan ligeledes træffe afgørelse om, at ansøgeren ikke har godtgjort sin identitet på tilfredsstillende vis.

Om adgangen til at påklage kommunens afgørelser henvises til punkt 4.1.2.

For så vidt angår spørgsmålet om hvorvidt de helbredsmæssige betingelser for at erhverve kørekort er opfyldt, skal kommunen sikre sig, at lægeattesten er udstedt af ansøgerens sædvanlige læge, at den ved indgivelsen af ansøgningen ikke er mere end 3 måneder gammel, at der er overensstemmelse mellem det personnummer, der er anført på lægeerklæringen, og det personnummer, som fremgår af den fremviste legitimation, ligesom kommunen skal kontrollere, at der er overensstemmelse mellem det af ansøgeren anførte om den pågældendes helbredsmæssige forhold og det af lægen anførte herom. Endelig skal kommunen gennemgå lægeattesten. Indeholder lægeattesten ingen oplysninger om sygdom eller alene om ansøgerens synsstyrke, kan kommunen træffe afgørelse om, hvorvidt ansøgeren opfylder de helbredsmæssige betingelser for at få udstedt kørekort, medmindre kom-

munen vurderer, at den pågældende ikke opfylder betingelserne for synsevne.

Har lægen imidlertid anført andre helbredsmæssige oplysninger end oplysninger om synsstyrke, eller er det kommunens vurdering, at betingelserne for synsevne ikke er opfyldt, sender kommunen sagen til politiet med henblik på afgørelse af, om den pågældende opfylder de helbredsmæssige betingelser for at få udstedt kørekort, jf. nærmere nedenfor under punkt 2.2.3.1. Kommunen skal lægge politiets afgørelse til grund for den videre sagsbehandling.

Afviklingen af køreprøver skal også fremover varetages af politiet. Kommunen berammer afholdelsen af disse prøver efter aftale med den politikreds, hvor ansøgeren ønsker at aflægge henholdsvis teoriprøven og den praktiske prøve. Kommunen noterer disse oplysninger på ansøgningen.

Når ansøgeren har bestået både den teoretiske og den praktiske køreprøve, sender den prøvesagkyndige et udfyldt stamkort til kommunen.

Kommunen foretager herefter en afsluttende prøve af, om betingelserne for udstedelse af kørekort er opfyldt. Der foretages i den forbindelse en kontrol af, at lægeattesten ikke på dette tidspunkt er over 1 år og 3 måneder gammel, ligesom der foretages opslag i Det Centrale Personregister (CPR-registeret) med henblik på at kontrollere, om ansøgeren fortsat har sædvanlig bopæl i Danmark.

Kommunen foretager endvidere opslag i Kørekortregisteret med henblik på at undersøge, om der forekommer markeringer, der indikerer, at der er noget til hinder for, at der udstedes kørekort. Er dette ikke tilfældet, opdaterer kommunen Kørekortregisteret og bestiller kørekortet ved indsendelse af stamkortet til Rigspolitichefen, som producerer kørekortet. Kørekortet sendes til ansøgeren, hvis denne i forbindelse med underskrivelsen af stamkortet har ønsket dette. Alternativt sendes kørekortet til kommunen, hvor ansøgeren kan afhente kortet.

Indeholder Kørekortregisteret en indikation af, at der er noget til hinder for, at der udstedes kørekort, spørges ansøgeren, om vedkommende ønsker at opretholde sin ansøgning. Opretholdes ansøgningen, sendes sagen til politiet, som træffer afgørelse på baggrund af en nærmere undersøgelse af sagen, jf. nedenfor under pkt. 2.2.3.2.

2.2.3. Situationer, hvor politiet fortsat har afgørelseskompetencen

Nedenfor opregnes eksempler på situationer, hvor det henset til karakteren af de afgørelser, der skal træf-

fes, foreslås, at det fortsat er politiet, der skal træffe afgørelse. Opregningen er ikke udtømmende.

2.2.3.1. Helbredsmæssige forhold

Fremgår det af den afgivne lægeattest, at ansøgeren lider af andre sygdomme end nedsat syn (synsstyrke), sendes sagen som ovenfor nævnt til politiet, der – om nødvendigt – forelægger sagen for embedslægen eller Sundhedsstyrelsen, som eventuelt kræver yderligere oplysninger indhentet. Der foretages – om nødvendigt – partshøring over de indhentede udtalelser, før politiet træffer afgørelse om dette spørgsmål, herunder eventuelt afgørelse om udstedelse af kørekort på særlige vilkår eller med en kortere gyldighedstid end sædvanlig.

Træffer politiet afgørelse om, at der ikke er helbredsmæssige forhold til hinder for, at der udstedes kørekort til den pågældende, orienterer politiet kommunen om udfaldet af afgørelsen, hvorefter kommunen foretager næste relevante skridt i behandlingen af ansøgningen.

Træffer politiet afgørelse om, at der af helbredsmæssige årsager ikke kan udstedes kørekort til den pågældende, eller at kørekort alene kan udstedes på særlige vilkår eller med tidsbegrænsning, sender politiet sin afgørelse direkte til ansøgeren. Politiet vejleder samtidig ansøgeren om adgangen til at klage over afgørelsen, jf. punkt 4.1.2. Politiet orienterer herefter kommunen om udfaldet af sin afgørelse. Det er således alene udfaldet af afgørelsen, der herved kommer til kommunens kendskab, mens kommunen ikke får kendskab til den nærmere begrundelse herfor.

2.2.3.2. Indikation i Kørekortregisteret

Kriminalregisteret indeholder bl.a. oplysninger om domme for strafbare forhold. Registeret indeholder endvidere oplysninger om førerretsfrakendelser, kørselsforbud og administrative inddragelser af førerretten.

Foreligger der oplysninger i Kriminalregisteret, som kan være til hinder for udstedelse/fornyelse af kørekort, vil der blive sat en såkaldt aktualitetsmarkering i Kørekortregisteret om, at dette er tilfældet. Det vil ikke fremgå af markeringen, hvori den eventuelle hindring konkret består.

Kommunen skal på baggrund af en sådan markering i Kørekortregisteret sende sagen til politiet med henblik på afgørelse.

Politiet foretager i den anledning en nærmere undersøgelse af sagen, herunder ved opslag i Kriminalregisteret. Det undersøges i den forbindelse bl.a., om ansøgeren er frakendt retten til at erhverve kørekort, pålagt kørselsforbud eller har fået førerretten admini-

strativt inddraget, ligesom de nærmere omstændigheder forbundet hermed undersøges, herunder f.eks. udstrækningen af en given frakendelse. I visse sagstyper (f.eks. ansøgninger om udstedelse/fornyelse af kørekort til erhvervsmæssig personbefordring) undersøges det endvidere, om der foreligger domme for straffelovsovertrædelser, der begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen/hvervet, og som derfor kan være til hinder for udstedelsen/fornyelsen af kørekortet.

Politiet sender sin afgørelse til ansøgeren. Træffer politiet afgørelse om, at der ikke kan udstedes kørekort til den pågældende, vejleder politiet samtidig ansøgeren om adgangen til at klage over afgørelsen, jf. punkt 4.1.2.

Politiet orienterer herefter kommunen om udfaldet af sin afgørelse. Det er alene udfaldet af politiets afgørelse, der herved kommer til kommunens kendskab, mens kommunen ikke får kendskab til den nærmere begrundelse herfor.

2.2.3.3. Ægthedsundersøgelser

Ved behandlingen af ansøgninger om ombytning af et udenlandsk kørekort til et tilsvarende dansk kørekort kan der opstå tvivl om, hvorvidt et udenlandsk kørekort er ægte, ligesom det kan være vanskeligt at omsætte de påførte udenlandske køretøjskategorier til danske kategorier.

Kommunen skal i sådanne situationer sende sagen til politiet, som på baggrund af en nærmere undersøgelse – eventuelt efter forelæggelse for Rigspolitietschefen – træffer afgørelse om spørgsmålet.

2.2.3.4. Fysisk inddragelse af kørekort

Ved afholdelse af en kontrollerende køreprøve som følge af f.eks. en betinget frakendelse, skal kørekortet forevises for den prøvesagkyndige. Hvis køreprøven ikke består, skal kørekortet afleveres til den prøvesagkyndige.

Udebliver ansøgeren om generhvervelse af førerretten fra den kontrollerende køreprøve, afslutter kommunen sagen ved at orientere politiet om ansøgerens udeblivelse. Politiet sørger herefter for, at kørekortet inddrages, eventuelt ved at afhente det på ansøgerens bopæl. Politiet står i sådanne tilfælde endvidere for opdatering af både Kørekortregisteret og Kriminalregisteret.

3. Kommunernes varetagelse af visse opgaver på pasområdet

3.1. Gældende ret

Det følger af paslovens § 1, stk. 1, at det ved kongelig anordning kan bestemmes, hvorvidt danske statsborgere ved ankomst til eller udrejse fra landet skal være forsynet med pas eller anden rejselegitimation. Justitsministeren fastsætter de nærmere regler for udstedelse af pas til danske statsborgere, jf. paslovens § 1, stk. 2. Sådanne regler er fastsat i bekendtgørelse nr. 958 af 21. september 2004 om pas mv. (pasbekendtgørelsen).

Ansøgning om pas indgives ved personligt fremmøde på et af politiets paskontorer. Ansøgeren indleverer et pasfoto, og der foretages identitetskontrol. Ansøgerens højde måles, og ansøgeren afgiver underskrift på et såkaldt stamkort, der senere danner grundlag for produktionen af passet. Pasfotoet påklæbes stamkortet, og det anføres, om passet ønskes afhentet eller tilsendt.

Paskontoret foretager herefter en prøvelse af, om betingelserne for pasudstedelse er opfyldt.

Det undersøges endvidere ved opslag i Det Centrale Pasregister (i det følgende benævnt Pasregisteret), om pasansøgeren eventuelt stadig har et gyldigt pas, der eventuelt er bortkommet. Dette skal i givet fald annulleres, og ansøgeren skal redegøre for de nærmere omstændigheder omkring bortkomsten.

Herefter foretages opdatering i Pasregisteret. Ved opdateringen i Pasregisteret kan der fremkomme forskellige aktualitetsmarkeringer, der indikerer, at pas ikke kan udstedes. I sådanne tilfælde foretages nærmere undersøgelse i Kriminalregisteret til afklaring af, om der kan udstedes pas.

Afslutningsvis afkræves pasansøgeren betaling.

Paskontorerne sender en gang dagligt modtagne stamkort i plomberede kuverter til pasproducenten. Pas produceres herefter på grundlag af oplysninger, der dels overføres fra Pasregisteret og dels fremkommer fra stamkortene, der indscannes i produktionsanlægget. De færdige pas kvalitetskontrolleres og sendes til paskontoret eller direkte til ansøgeren med almindelig post.

Der udstedes årligt 400.000 – 450.000 pas.

3.1.1. Almindelige danske nationalitetspas

Nationalitetspas udstedes kun til danske statsborgere. Både voksne og børn kan få udstedt danske nationalitetspas. Er pasansøgeren under 18 år og ugift, kræves der som udgangspunkt samtykke fra forældremyndighedens indehaver/indehavere.

3.1.2. Grønlandske og færøske pas

Pasansøgere, der er bosiddende i Grønland eller på Færøerne, kan frit vælge, om de vil have henholdsvis grønlandske eller færøske pas eller danske pas (EU-model). Grønlandske og færøske pas kan både udstedes i disse dele af riget og på de danske paskontorer.

3.1.3. Fremmedpas og rejsedokument for flygtninge

Rejsedokumenter for flygtninge og fremmedpas udstedes af Udlændingestyrelsen i medfør af § 7, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 581 af 10. juli 2002 om udlændinges adgang her til landet (udlændingebekendtgørelsen), såfremt betingelserne i udlændingebekendtgørelsens § 6, stk. 1-4, er opfyldt.

Disse fremmedpas og rejsedokumenter for flygtninge produceres af politiets pasproducent på baggrund af en bemyndigelse fra Udlændingestyrelsen, der samtidig angiver passenes udløbsdato.

3.1.4. Ekstra pas

Politiet kan tillade, at der udstedes ekstra pas til en pasindehaver, der dokumenterer eller skriftligt erklærer, at vedkommendes pas er indleveret eller skal indleveres som led i en visumansøgning i anledning af en forestående rejse, og at pasindehaveren, førend passet kan tilbageleveres, skal foretage en eller flere rejser til udlandet. Det er en betingelse, at det vil medføre betydelig ulempe eller økonomisk tab for den pågældende, hvis udstedelse af ekstra pas nægtes.

Under tilsvarende betingelser kan politiet tillade, at der udstedes ekstra pas til en pasindehaver, hvis pas er forsynet med visa eller indrejsestempler, som kan medføre nægtelse af indrejse i det land, som han agter at rejse til.

3.1.5. Fællespas

Fællespas kan udstedes for en enkelt rejse til udlandet til nærmere bestemte grupper af personer. Normalt kan fællespas kun udstedes til danske statsborgere og kun til grupper på mindst 5 og højst 50 personer.

3.1.6. Provisoriske pas

Provisorisk pas kan udstedes, når det ikke vil være muligt at udstede et nyt pas eller forlænge gyldighedstiden for et eksisterende pas. Et provisorisk pas udfærdiges på en særlig blanket og udstedes kun for det tidsrum, som er påkrævet af hensyn til rejsens varighed og ikke ud over 1 år.

3.1.7. Forlængelse af passets gyldighedstid

For personer, som er fyldt 18 år, udstedes pas med en gyldighedstid på 10 år. Er pasansøgeren mellem 2 og 18 år, udstedes passet med en gyldighedstid på 5 år,

mens pas til børn under 2 år udstedes med en gyldighedstid, der under normale omstændigheder ikke overstiger 2 år.

Gyldighedstiden for et pas kan forlænges, hvis passet er udløbet inden for de sidste 2 år, eller hvis det udløber inden for kort tid, og det ikke vil være muligt at udstede nyt pas til indehaveren.

Forlængelsen gives kun for det tidsrum, som er påkrævet af hensyn til rejsens varighed, og ikke ud over 1 år. Kun i ganske særlige tilfælde kan gyldighedstiden forlænges mere end en gang.

3.1.8. Gebyrfri udstedelse af pas i tilfælde af væsentlige mangler

Lider et udstedt pas af væsentlige mangler, vurderes det, om dette skyldes forhold, som den pasudstedende myndighed har ansvaret for. Er dette tilfældet, udstedes et nyt pas uden betaling af gebyr.

3.2. Justitsministeriets overvejelser

3.2.1. Opgavefordelingen mellem kommunen og politiet

Det er hensigten at udnytte de foreslåede bemyndigelsesbestemmelser i paslovens § 1, stk. 3 og 4, til administrativt at fastsætte, at alle ansøgninger om pas fremover indleveres til kommunen, og at kommunen forestår den lettere (ekspeditions-mæssige) del af behandlingen af ansøgningen og træffer afgørelser i forbindelse hermed.

Det er således hensigten, at kommunen skal sende sagen til politiet med henblik på afgørelse i de tilfælde, hvor afgørelse alene kan træffes, hvis der skal foretages egentlig sagsbehandling, herunder mere indgående vurderinger eller skøn, eller som forudsætter adgang til oplysninger i Kriminalregisteret.

Til illustration af den fremtidige opgavefordeling mellem kommunen og politiet på pasområdet skitseres et fremtidigt ansøgningsforløb i hovedtræk under punkt 3.2.2, idet processen i forhold til en ansøgning om *udstedelse af et dansk nationalitetspas* anvendes som eksempel. Under punkt 3.2.3. opregnes eksempler på situationer, hvor det henset til karakteren af de afgørelser, der skal træffes, fortsat er politiet, der træffer afgørelse, idet det bemærkes, at opregningen ikke er udtømmende.

3.2.2. Det fremtidige sagsforløb i forbindelse med en ansøgning om pas (dansk nationalitetspas)

Pasansøgeren skal møde personligt op i kommunen og indlevere en udfyldt og underskrevet pasansøgning.

F. t. I. vedr. færdselsloven og pasloven

Ansøgningsblanket kan fås hos kommunen eller findes på relevante hjemmesider. Hvis ansøgeren i forvejen har et pas, sender Rigspolitechefen ca. 3 måneder inden passets udløbsdato en erindringskrivelse med en udfyldt ansøgningsblanket på bagsiden.

Kommunen kontrollerer, at ansøgningen er korrekt udfyldt og underskrevet, samt at betingelserne for at få udstedt pas er opfyldt. Kommunen foretager endvidere kontrol af ansøgerens identitet.

Kommunen foretager ligeledes kontrol af, om kravene til foto er opfyldt, herunder at det er vellignende, har den korrekte størrelse og er egnet til indscanning. Kommunen foretager ligeledes en måling af pasansøgerens højde, som påføres pasansøgningen.

Kommunen kan træffe afgørelse om spørgsmål, der knytter sig til de ovenfor beskrevne led i behandlingen af en ansøgning om pas. Dette indebærer bl.a., at kommunen kan træffe afgørelse om, at et indleveret foto er uanvendeligt, fordi det f.eks. ikke opfylder kravene til størrelse. Kommunen kan ligeledes træffe afgørelse om, at ansøgeren ikke i tilstrækkelig grad har godtgjort sin identitet.

Om adgangen til at påklage kommunens afgørelser henvises til pkt. 4.2.2.

Er ansøgeren under 18 år, kontrollerer kommunen, om der foreligger et samtykke fra forældremyndighedsindehaveren eller begge forældremyndighedsindehavere, hvis der er delt forældremyndighed. Er dette ikke tilfældet, spørges ansøgeren, om vedkommende ønsker at søge om dispensation fra kravet om forældremyndighedssamtykke. Ønsker ansøgeren at søge om dispensation, sender kommunen sagen til politiet, som træffer afgørelse om, hvorvidt der kan meddeles dispensation fra kravet, jf. nærmere nedenfor under punkt 3.2.3.1.

Foreligger der fornødent samtykke fra forældremyndighedsindehaveren eller indehaverne, udfylder kommunen et stamkort, der senere danner grundlag for produktionen af passet og fremsendelse til ansøgeren. På stamkortet angives ansøgerens personnummer, og der foretages afkrydsning af pastype. Kommunen påklæber endvidere det indleverede foto på stamkortet. Pasansøgeren udfylder med en speciel sort pen stamkortets underskriftsrubrik i kommunens påsyn. Det anføres, om pasansøgeren ønsker passet tilsendt, eller om den pågældende ønsker at afhente det i kommunen.

Kommunen foretager herefter et opslag i Pasregisteret med henblik på at konstatere, om pasansøgeren tidligere har fået udstedt pas, der stadig er gyldigt, idet pasindehaveren i så fald kun kan få udstedt nyt pas, hvis det tidligere pas annulleres af kommunen, eller det på fyldestgørende måde godtgøres, at passet er

bortkommet. Hvis ansøgeren oplyser, at det tidligere udstedte pas er bortkommet eller tilintetgjort, afkræves den pågældende en redegørelse herom. Dette sker i form af udfyldelse af en erklæring, hvori det bl.a. angives, hvordan og hvornår passet er bortkommet. Erklæringen afgives under strafansvar efter straffelovens § 163, og samtidig forpligter ansøgeren sig til at tilbagelevere det bortkomne pas, hvis det igen kommer i hans besiddelse. Kommunen opdaterer herefter passet som mistet i Pasregisteret.

Ved opslag i Pasregisteret undersøger kommunen endelig, om der forekommer markeringer, der indikerer, at der er noget til hinder for, at der udstedes pas. Er dette ikke tilfældet, opdaterer kommunen ansøgningen i registeret og bestiller passet. Afslutningsvis afkræves pasansøgeren betaling.

Indeholder Pasregisteret en indikation af, at der er noget til hinder for, at der udstedes pas, spørges ansøgeren, om vedkommende ønsker at opretholde sin ansøgning. Opretholdes ansøgningen, sendes sagen til politiet, som træffer afgørelse på baggrund af en nærmere undersøgelse af sagen, jf. nedenfor under punkt 3.2.3.3.

3.2.3. Situationer, hvor politiet fortsat har afgørelseskompetencen

Nedenfor opregnes eksempler på situationer, hvor det henset til karakteren af de afgørelser, der skal træffes, foreslås, at det fortsat er politiet, der skal træffe afgørelse. Opregningen er ikke udtømmende.

3.2.3.1. Manglende forældremyndighedssamtykke

Er pasansøgeren under 18 år og ugift, skal forældremyndighedens indehaver eller indehavere ved underskrift på ansøgningsblanketten meddele samtykke til pasudstedelsen. Er barnet undergivet fælles forældremyndighed, er samtykke fra den ene forældremyndighedsindehaver dog tilstrækkeligt, hvis den anden ved fravær, sygdom eller andre særlige grunde er forhindret i at samtykke.

Er det ikke muligt at opnå samtykke som angivet ovenfor, kan politiet (eller Rigspolitechefen, hvis barnet opholder sig i udlandet) tillade, at pas udstedes uden sådant samtykke, når ganske særlige omstændigheder taler for pasudstedelsen.

Der kan således alene meddeles dispensation under ganske særlige omstændigheder, hvor det f.eks. er klar chikanøs adfærd, der ligger til grund for nægtelsen.

Ansøges om dispensation fra kravet om forældremyndighedssamtykke, skal kommunen derfor sende sagen til politiet med henblik på afgørelse.

Træffer politiet afgørelse om, at der kan meddeles dispensation fra kravet om forældremyndighedssamtikke, orienterer politiet kommunen om udfaldet af afgørelsen, hvorefter kommunen foretager næste relevante skridt i behandlingen af ansøgningen.

Træffer politiet afgørelse om, at der ikke kan meddeles dispensation fra kravet om forældremyndighedssamtikke, sender politiet sin afgørelse direkte til ansøgeren. Politiet vejleder samtidig ansøgeren om adgangen til at klage over afgørelsen, jf. punkt 4.2.2. Politiet orienterer herefter kommunen om udfaldet af sin afgørelse. Det er alene udfaldet af politiets afgørelse, der herved kommer til kommunens kendskab, mens kommunen ikke får kendskab til den nærmere begrundelse herfor.

3.2.3.2. Sletning af børn i andre personers pas, jf. paslovens § 2 a

Det følger af paslovens § 2 a, at et barn under 15 år med selvstændigt pas eller selvstændig rejselegitimation af den eller dem, der har forældremyndigheden over barnet, kan kræves slettet af andre personers pas. Afgørelse herom træffes af politiet. Politiets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Fremsættes sådanne krav over for kommunen, skal kommunen sende sagen til politiet med henblik på endelig afgørelse.

Politiet sender sin afgørelse direkte til forældremyndighedens indehaver eller indehavere. Politiet orienterer endvidere kommunen om udfaldet af sin afgørelse.

3.2.3.3. Indikation i Pasregisteret

Kriminalregisteret indeholder bl.a. oplysninger om sigtelser, idømte (uafsonede) straffe, mv. Registeret indeholder endvidere oplysninger om eftersøgte personer, herunder oplysninger om personer, der er eftersøgt med henblik på inddrivelse af et økonomisk krav.

Foreligger der oplysninger i Kriminalregisteret, som kan have betydning for en eventuel pasudstedelse eller pasinddragelse, vil der blive sat en såkaldt aktualitetsmarkering i Pasregisteret om, at dette er tilfældet. Det vil ikke fremgå af markeringen, hvori den eventuelle hindring konkret består.

Kommunen skal på baggrund af en sådan markering i Pasregisteret sende sagen til politiet med henblik på afgørelse.

Politiet foretager i den anledning en nærmere undersøgelse af sagen, herunder ved opslag i Kriminalregisteret. Politiets undersøgelser skal ses i sammenhæng med paslovens § 2, stk. 1, i medfør af hvilken politiet i visse tilfælde kan nægte at udstede pas til en

dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas.

Det kan *for det første* ske, når der er rejst sigtelse mod den pågældende for et strafbart forhold, som kan antages at medføre frihedsstraf, og der på grund af sagens beskaffenhed eller den sigtedes forhold er grund til at antage, at den pågældende vil unddrage sig ansvaret ved udrejse af landet eller forbliven i udlandet. Det kan *for det andet* ske, når den pågældende er idømt frihedsstraf, som ikke er afsonet, eller er pålagt bødestraf eller konfiskation, som ikke er betalt, eller for hvilken der ikke er stillet sikkerhed, og der på grund af sagens beskaffenhed eller den sigtedes forhold er grund til at antage, at den pågældende vil unddrage sig ansvaret ved udrejse af landet eller forbliven i udlandet. Det kan endelig *for det tredje* ske, når den pågældendes udrejse ville stride imod bestemmelser i lovgivningen, der har til formål at sikre en persons tilstedeværelse her i landet, indtil den pågældende har opfyldt de forpligtelser, som den pågældende har over for det offentlige eller over for private.

Det bemærkes, at politiets bestemmelser i medfør af paslovens § 2, stk. 1, er underlagt domstolsprøvelse, jf. paslovens § 2, stk. 2 og 3. Spørgsmålet om ophævelse af en sådan bestemmelse truffet af politiet kan således af den, der har fået afslag på udstedelse af pas, eller hvis pas er inddraget, kræves forelagt retten til afgørelse. Politiet skal uden unødigt ophold indbringe sagen for retten, der ved kendelse snarest muligt afgør, om politiets afgørelse skal opretholdes eller ophæves.

Politiet sender sin afgørelse til ansøgeren. Træffer politiet afgørelse om, at der ikke kan udstedes pas til den pågældende, vejleder politiet samtidig ansøgeren om adgangen til at klage over afgørelsen, jf. punkt 4.2.2.

Politiet orienterer kommunen om udfaldet af sin afgørelse. Det er alene udfaldet af politiets afgørelse, der herved kommer til kommunens kendskab, mens kommunen ikke får kendskab til den nærmere begrundelse herfor.

4. Klageadgang

4.1. Kørekortområdet

4.1.1. Gældende ret

Politets afgørelser om kørekort kan påklages til Rigspolitichefen, jf. kørekortbekendtgørelsens § 98, stk. 3.

Trafikministeren kan i medfør af færdselslovens § 134 a bemyndige Færdselsstyrelsen eller en anden styrelse mv. under Trafikministeriet til at udøve de beføjelser, der i færdselsloven er tillagt trafikministeren.

Trafikministeren kan endvidere fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til denne bemyndigelse, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren. Denne bemyndigelse er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 928 af 22. oktober 2001, som ændret ved bekendtgørelse nr. 605 af 27. juni 2003. I henhold til denne bekendtgørelse kan afgørelser truffet af Færdselsstyrelsen ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

I forbindelse med regeringsskiftet i 2001 blev sager vedrørende dansk og international regulering af færdsel og færdselssikkerhed samt sager vedrørende færdselsadfærd overført fra Trafikministeriet til Justitsministeriet. Den nævnte bekendtgørelse gælder derfor i klagemæssig henseende også for forholdet mellem Rigspolitechefen og Justitsministeriet. Det indebærer, at de afgørelser, som tidligere blev truffet af Færdselsstyrelsen uden klageadgang til Trafikministeriet, og som efter den 27. november 2001 nu afgøres af Rigspolitechefen, herunder afgørelser om kørekort, ikke kan indbringes for Justitsministeriet.

Justitsministeren kan i medfør af færdselslovens § 134 b bemyndige Rigspolitechefen til at udøve de beføjelser, der i færdselsloven er tillagt justitsministeren. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til denne bemyndigelse, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.

Bemyndigelsen i færdselslovens § 134 b er endnu ikke udnyttet.

4.1.2 Justitsministeriets overvejelser

Det foreslås, at justitsministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet af kommunalbestyrelsen i forbindelse med ansøgninger om kørekort, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.

Bemyndigelsen vil blive udmøntet i en bekendtgørelse.

Bekendtgørelsen forventes at indeholde regler om, at afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen kan påklages til Rigspolitechefen.

Bekendtgørelsen forventes endvidere at indeholde regler om afskæring af rekurs, hvilket vil indebære, at afgørelser, som i første instans er truffet af kommunalbestyrelsen og i anden instans af Rigspolitechefen, ikke vil kunne indbringes for ministeren.

4.2. Pasområdet

4.2.1. Gældende ret

Politiets afgørelser om pas kan påklages til justitsministeren. Dette følger af den almindelige ulovbestemte adgang til at klage over en underordnet statsmyndigheds afgørelse til en højere statsmyndighed, i sidste instans ministeren.

Politiets afgørelser om sletning af børn i pas kan dog ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. paslovens § 2 a, stk. 3.

4.2.2. Justitsministeriets overvejelser

Det foreslås, at justitsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet af kommunalbestyrelsen i forbindelse med ansøgninger om pas, samt afgørelser, der er truffet af politiet i henhold til paslovens § 2, stk. 1, og regler udstedt i medfør af § 1, stk. 2, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.

Bemyndigelsen vil blive udmøntet i en bekendtgørelse.

Bekendtgørelsen forventes at indeholde regler om, at afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen kan påklages til Rigspolitechefen.

Bekendtgørelsen forventes endvidere at indeholde regler om afskæring af rekurs, hvilket vil indebære, at afgørelser, som i første instans er truffet af kommunalbestyrelsen og i anden instans af Rigspolitechefen, ikke vil kunne indbringes for ministeren.

Bekendtgørelsen forventes desuden at indeholde regler om, at afgørelser truffet af politiet i henhold til paslovens § 2, stk. 1, og regler udstedt i medfør af § 1, stk. 2, kan påklages til Rigspolitechefen. Også i forhold til disse afgørelser forventes bekendtgørelsen at indeholde regler om afskæring af rekurs til ministeren.

Justitsministeriet finder ikke anledning til at ændre klagestrukturen for så vidt angår afgørelser om sletning af børn i andre personers pas, jf. paslovens § 2 a, hvorefter politiets afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 2 a, stk. 3.

5. Nødvendige IT-løsninger

Den foreslåede model for kommunalbestyrelsernes varetagelse af visse opgaver på kørekort- og pasområdet forudsætter, at politiets Kørekortregister og Pasregister stilles til rådighed for kommunerne med henblik på både søgning og opdatering.

Kørekortregisteret og Pasregisteret drives i dag af politiets driftsleverandør CSC og formidles til politikredsene via politiets lukkede it-netværk. Registerne er teknologisk opbygget på en IMS database, der drives i et mainframe-miljø.

Selv om Kørekortregisteret og Pasregisteret i dag alene afvikles over politiets lukkede netværk, skønnes det at være muligt at stille dette til rådighed for kommunerne uden væsentlige teknologiske problemer og uden væsentlige omkostninger. Det bemærkes i den forbindelse, at der fra en lang række kommuner i dag er etableret forbindelse til Centralregisteret for Motor-køretøjer, der ligeledes drives af CSC. Hertil kommer, at alle kommuner i dag er opkoblet til enten Kommunedata (KMD) eller CSC. Der findes i dag endvidere gennemstillingsløsninger mellem KMD og CSC.

Kommunalbestyrelsernes varetagelse af visse opgaver på kørekort- og pasområdet nødvendiggør enkelte ændringer af Kørekortregisteret og Pasregisteret. Dette skal dels ske for at afskære adgangen til Kriminalregisteret og dels for at etablere mulighed for, at den enkelte kommune kan opdatere i registrene.

I dag er de enkelte kørekort- og paskontorer identificeret ved brug af myndighedskoder. Der skal derfor udarbejdes og implementeres et tilsvarende sæt myndighedskoder for kommunerne.

6. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Som det fremgår af aftalen om strukturreformen, vil ændringerne i opgavefordelingen i forbindelse med reformen blive gennemført ud fra princippet om, at reformen er udgiftsneutral, og pengene følger opgaverne.

Justitsministeriet udsendte på den baggrund nærværende lovforslag om ændring af færdselsloven og pasloven i DUT-høring den 27. oktober 2004. Udgangspunktet for drøftelserne af de økonomiske konsekvenser har været udgiftsniveauerne i regnskaber for 2003, som er det seneste afsluttede regnskabsår. Formålet med drøftelserne har været at kvalificere skønnene over de økonomiske konsekvenser.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der i forbindelse med lovforslaget overføres 23 mio. kr. fra staten til kommunerne.

Regeringen vil søge tilslutning til den endelige regulering af amternes og kommunernes økonomi i forbindelse med den lovgivning, som fastlægger ændringerne i den kommunale finansiering, herunder tilskuds- og udligningssystemet. Denne lovgivning fremsættes i folketingssamlingen 2005/06.

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for staten	23 mio. kr.	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for kommuner og amtskommuner	Ingen	23 mio. kr.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen EU-retlige aspekter	

7. Hørte myndigheder mv.

Et udkast til lovforslaget har været sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Amtsrådsforeningen, Arbejdsgiverforeningen for Transport og Logistik, Autobranchens Handels- og Industriforening i Danmark, Campingbranchen, Centralforeningen af Taxiforeninger i Danmark, Centralorganisationernes FællesUdvalg, Chaufførernes Fagforening, Danmarks TransportForskning, Dansk Automobilforhandler Forening, Dansk Cyklist Forbund, Dansk Kørelærer-Union, Dansk Køreskole Forening, Dansk Taxi Forbund, Dansk Transport og Lo-

gistik, Dansk Vejforening, Danske Biludlejere, Danske Busvognmænd, Danske Kørelæreres Landsforbund, Danske Motorcyklisters Råd (DMC), Danske Speditører, Danske Sælgere, Datatilsynet, De Danske Bilimportører, Den Danske Bilbranche, Det Kommunale Kartel, Domstolsstyrelsen, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af køretekniske anlæg i Danmark, Foreningen af Politimestre i Danmark, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Handel, Transport og Serviceerhvervene (HTS), HUR, Hærens Logistiskole, Hærens Operative Kommando, International Transport Danmark, KL, Kommunale tjenestemænd og

overenskomstansatte, Københavns Kommune, Køre- prøvesagkyndiges Landsforening, Landdistrikternes fællesråd, Landsforeningen af landsbysamfund, Landsorganisationen i Danmark, MC-Touring Club Danmark, Motorcykelbranchens Landsforbund, Politidirektøren i København, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolicefen, Rådet for større Færdselssikkerhed, Sammenslutningen af danske småøer, Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab, Statsansattes kartel, Sundhedskartellet og Transporterhvervenes Uddannelsesråd (TUR).

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I lovforslagets bilag 1 er de foreslåede bestemmelser sammenholdt med de gældende regler.

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen indeholder en bemyndigelse til at henlægge opgaver i forbindelse med ansøgning om kørekort til kommunalbestyrelserne, herunder afgørelseskompetence, og til at fastsætte nærmere bestemmelser om omfanget af disse opgaver.

Bemyndigelsen vil blive udmøntet i en bekendtgørelse.

Bekendtgørelsen forventes at indeholde regler om, at kommunalbestyrelsen skal forestå den lettere (ekspeditions-mæssige) del af behandlingen af en ansøgning om kørekort og herunder træffe visse afgørelser. Kommunalbestyrelsen skal bl.a. kunne træffe afgørelse om, at et indleveret foto er uanvendeligt, eksempelvis fordi det ikke opfylder kravene til størrelse, ligesom kommunalbestyrelsen skal kunne træffe afgørelse om, at ansøgeren ikke har godtgjort sin identitet på tilfredsstillende vis.

Afgørelser, der forudsætter, at der skal foretages egentlig sagsbehandling, herunder mere indgående vurderinger og skøn, eller som forudsætter adgang til oplysninger i Kriminalregisteret, skal derimod fortsat træffes af politiet.

Der henvises herom til punkt 2.2. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2.

Bestemmelsen indeholder en bemyndigelse til at fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen i henhold til justitsministerens bemyndigelse, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.

Bemyndigelsen vil blive udmøntet i en bekendtgørelse.

Bekendtgørelsen forventes at indeholde regler om, at kommunalbestyrelsens afgørelser om kørekort kan påklages til Rigspolicefen. Bekendtgørelsen forventes endvidere at indeholde regler om afskæring af rekurs til ministeren.

Der henvises herom til punkt 4.1.2. i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Bestemmelsens *stk. 3* indeholder en bemyndigelse til at henlægge opgaver i forbindelse med ansøgning om pas til kommunalbestyrelserne, herunder afgørelseskompetence, mens *stk. 4* indeholder en bemyndigelse til at fastsætte nærmere bestemmelser om omfanget af disse opgaver.

Bestemmelsens *stk. 5* indeholder en bemyndigelse til at fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet af kommunalbestyrelsen i henhold til justitsministerens bemyndigelse efter *stk. 3*, samt afgørelser, der er truffet af politiet i henhold til § 2, *stk. 1*, og regler udstedt i medfør af § 1, *stk. 2*, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.

Bemyndigelserne i *stk. 3* og *4* vil blive udmøntet i en bekendtgørelse.

Bekendtgørelsen forventes at indeholde regler om, at kommunalbestyrelsen skal forestå den lettere (ekspeditions-mæssige) del af behandlingen af en ansøgning om pas og herunder træffe visse afgørelser. Kommunalbestyrelsen skal bl.a. kunne træffe afgørelse om, at et indleveret foto er uanvendeligt, eksempelvis fordi det ikke opfylder kravene til størrelse, ligesom kommunalbestyrelsen skal kunne træffe afgørelse om, at ansøgeren ikke har godtgjort sin identitet på tilfredsstillende vis.

Afgørelser, der forudsætter, at der skal foretages egentlig sagsbehandling, herunder mere indgående vurderinger og skøn, eller som forudsætter adgang til oplysninger i Kriminalregisteret, skal derimod fortsat træffes af politiet.

Der henvises herom til punkt 3.2. i de almindelige bemærkninger.

Bemyndigelsen til at fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser på pasområdet vil ligeledes blive udmøntet i en bekendtgørelse.

Bekendtgørelsen forventes at indeholde regler om, at kommunalbestyrelsens og politiets afgørelser om pas kan påklages til Rigspolicefen. Bekendtgørelsen forventes endvidere at indeholde regler om afskæring af rekurs til ministeren.

Der henvises herom til punkt 4.2.2. i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Bestemmelsen fastlægger lovens ikrafttrædelsestidspunkt.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2007.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 712 af 2. august 2001, som ændret ved lov nr. 217 af 22. april 2002, § 3 i lov nr. 380 af 6. juni 2002, § 1 i lov nr. 1049 af 17. december 2002, lov nr. 432 af 10. juni 2003, lov nr. 267 af 21. april 2004 og § 16 i lov nr. 473 af 9. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 56 indsættes:

»§ 56 a. Justitsministeren kan henlægge opgaver i forbindelse med ansøgning om kørekort til kommunalbestyrelserne.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om omfanget af de opgaver, som i medfør af stk. 1 kan henlægges til kommunalbestyrelserne.«

2. Efter § 134 b indsættes:

»§ 134 c. Justitsministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet af kommunalbestyrelsen i henhold til bemyndigelse efter § 56 a, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.«

§ 2

I lov om pas til danske statsborgere mv., jf. lovbekendtgørelse nr. 586 af 1. september 1986, som ændret ved § 6 i lov nr. 386 af 20. maj 1992, § 6 i lov nr. 288 af 12. maj 1999, § 2 i lov nr. 1103 af 29. december 1999, § 12 i lov nr. 433 af 31. maj 2000 og § 2 i lov nr. 387 af 28. maj 2003, foretages følgende ændringer:

§ 1. Ved kongelig anordning kan det bestemmes, hvorvidt danske statsborgere ved ankomst til eller udrejse fra landet skal være forsynet med pas eller anden rejslegitimation.

Gældende formulering

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter de nærmere regler for udstedelse af pas til danske statsborgere.

Lovforslaget

1. I § 1 indsættes som *stk. 3–5*:

»*Stk. 3.* Justitsministeren kan henlægge opgaver i forbindelse med ansøgning om pas til kommunalbestyrelserne.

Stk. 4. Justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om omfanget af de opgaver, som i medfør af *stk. 3* kan henlægges til kommunalbestyrelserne.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet af kommunalbestyrelsen i henhold til bemyndigelse efter *stk. 3*, samt afgørelser, der er truffet af politiet i henhold til § 2, *stk. 1*, og regler udstedt i medfør af § 1, *stk. 2*, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2007.

Til lovforslag nr. L 29. Skriftlig fremsættelse (24. februar 2005)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven og pasloven (Kommunernes varetagelse af visse opgaver på kørekort- og pasområdet som led i kommunalreformen)

(Lovforslag nr. L 29).

Lovforslaget er en del af den lovgivningsmæssige gennemførelse af kommunalreformen.

Det indgår som led i aftalen om kommunalreformen, at borgerne ved ansøgning om kørekort og pas skal kunne indlevere billede og ansøgning til kommunen, ligesom betalingen skal foregå i kommunalt regi.

Det foreslås derfor, at justitsministeren be- myndiges til at kunne henlægge opgaver på kørekort- og pasområdet, der har karakter af administrativ borgerbetjening, herunder i et vist be- grænset omfang afgørelseskompetence, til kom- munalbestyrelserne:

Det foreslås endvidere, at justitsministeren be- myndiges til at fastsætte nærmere bestemmelser

om omfanget af disse opgaver og om adgangen til at påklage afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen i henhold til justitsministerens bemyndigelse, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for ministeren.

Det er hensigten, at kommunalbestyrelsen skal forestå den lettere (ekspeditions-mæssige) del af behandlingen af ansøgninger om kørekort og pas og herunder træffe visse afgørelser.

Afgørelser, der forudsætter egentlig sagsbe- handling, herunder foretagelse af mere indgåen- de vurderinger og skøn, eller som forudsætter adgang til oplysninger fra Kriminalregisteret, skal derimod fortsat træffes af politiet.

Det foreslås endelig, at justitsministeren be- myndiges til at fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser truffet af politiet i henhold til paslovens § 2, stk. 1, og regler udstedt i med- før af § 1, stk. 2, herunder at afgørelserne ikke skal kunne indbringes for justitsministeren.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til lov- forslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.